

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1355

Vragen van de leden **Boon** en **Wilders** (beiden PVV) aan de Minister van Defensie over *de oerdomme jailbreak-uitspraak van Tuinman, die miljarden aan F-35-onderhoud en onze band met Amerika bedreigt* (ingezonden 16 februari 2026).

Antwoord van Staatssecretaris **Boswijk** (Defensie) (ontvangen 17 maart 2026).

Vraag 1 en 2

Hoe beoordeelt u de uitspraak van demissionair Staatssecretaris Tuinman dat het mogelijk is een F-35 te «jailbreaken», net zoals je een iPhone jailbreakt? Deelt u de mening dat dit een oerdomme en politiek uiterst onverantwoorde uitspraak is die het vertrouwen van onze belangrijkste bondgenoot ernstig kan schaden?¹

Kunt u uitleggen waarom de Staatssecretaris in het openbaar pleit voor het schenden van de ondertekende F-35-overeenkomsten, terwijl hij zelf erkent dat Europa geen eigen modern gevechtsvliegtuig heeft kunnen bouwen en Nederland daardoor volledig afhankelijk is van de Verenigde Staten?

Antwoord 1 en 2

De uitspraak van de vorige Staatssecretaris van Defensie was een reactie in een gesprek over een zeer onwaarschijnlijke en ongewenste situatie, en moet in de bredere context van het interview worden geplaatst. De vorige Staatssecretaris heeft in het betreffende interview niet gepleit voor het schenden van de ondertekende F-35 overeenkomsten. Nederland blijft het F-35 programma onverminderd steunen. Het kabinet hecht groot belang aan voortzetting van de nauwe samenwerking en onderlinge vertrouwensband met de Verenigde Staten en andere partners binnen het F-35 programma.

Vraag 3 en 5

Hoe denkt u dat de Verenigde Staten zullen reageren op een Nederlands bewindspersoon die openlijk roept om hun duurste gevechtsvliegtuig te hacken, terwijl de VS volledige controle hebben over software, upgrades en reserveonderdelen?

¹ Telegraaf, 15 februari 2026, Europa moet volgens Staatssecretaris Tuinman Amerikaanse F-35 hacken: «Net zoals je iPhone jailbreaken», (<https://www.telegraaf.nl/binnenland/europa-moet-volgens-staatssecretaris-tuinman-amerikaanse-f-35-hacken-net-zoals-je-iphone-jailbreaken/132547389.html>)

Bent u bereid de Staatssecretaris publiekelijk terug te fluiten, de Verenigde Staten schriftelijk te verzekeren dat Nederland de F-35-overeenkomsten niet zal schenden en excuses aan te bieden aan de Amerikaanse bondgenoot en de Nederlandse militairen die de dupe kunnen worden van deze loslippigheid?

Antwoord 3 en 5

Zoals hierboven genoemd, moet de reactie van de vorige Staatssecretaris in de bredere context van het interview worden geplaatst. Nederland onderhoudt op regelmatige basis een constructieve en open dialoog met de Verenigde Staten, waarin ook de samenwerking binnen het F-35 programma ter sprake komt.

Vraag 4

Kunt u een schatting geven van de economische schade, inclusief banenverlies en gemiste miljarden aan omzet en onderhoudscontracten (bijvoorbeeld op Vliegbasis Woensdrecht, als een van de Europese logistieke en onderhoudshubs voor de F-35), die Nederland zal lijden indien de Amerikanen besluiten geen reserveonderdelen of onderhoud meer te leveren als gevolg van de provocerende «jailbreak»-uitspraak van de Staatssecretaris?²

Antwoord 4

Ik ga niet speculeren over een dergelijk scenario.

² Defensie, 12 mei 2023, Prominentere rol voor Woensdrecht rond logistiek F-35 programma, (<https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2023/05/12/prominentere-rol-voor-woensdrecht-rond-logistiek-f-35-programma>)